

ועדת הבחירות המרכזית

לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק
שופט ממונה לפי סעיף 17 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

תר"מ 74/21

- העותרים: 1. מאיה כץ, חברת מועצת העיר, סגנית ומ"מ ראש עיריית הרצליה
2. סיעת "צעירים, סביבה וקהילה נטו"
ע"י עו"ד ראובן פארן

נגד

המשיבים:

1. משה פדלון, ראש עיריית הרצליה
2. סיעת "חזון וניסיון"
ע"י עו"ד ניר נחום

החלטה

העותרת מכהנת כממלאת מקום ראש עיריית הרצליה ומתמודדת בראש סיעה בבחירות הקרובות לראשות העירייה. לשם כך נשכר משרד בבניין משרדים ברחוב בן גוריון פינת רחוב העצמאות בהרצליה (להלן: "בניין המטה") ובחזיתו נתלו שלטי בחירות של העותרים; תלייה מותאמת לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט – 1959 (להלן: "חוק דרכי תעמולה").

עתירה זו מכוונת לצו עשה של הסרת שלטי תעמולת בחירות של או מטעם המשיבים שהוצבו ביום 13.8.18 בחזית בניין המטה.

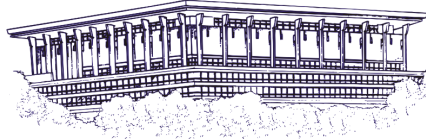
תמצית העתירה

ביום 13.8.18 נתלו שלטי תעמולת בחירות של המשיב - ראש העירייה המכהן – וסיעתו על בניין המטה.

ביום 14.8.18 פנה בא כוח העותרים אלל המשיב בכתב, התריע על אי חוקיות הצבת השלטים האמורים ודרש את הסרתם.

בו ביום התקבל מענה מאת המשיב אשר דחה את הבקשה משום ש"תליית השלטים ברחוב בן גוריון 14 נעשו בהתאם לחוק". הוא ציין כי ביום 9.8.18 התקבל אישור לתליית השלטים מעם מר מוטי צ'מרניסקי מנהל מחלקת העסקים של עיריית הרצליה.

בעקבות מענה זה הוגשה העתירה. העותרות טוענות שהמשיב וסיעתו הציפו את העיר בשלטי בחירות שהצבתם או אופן הצבתם אינו עולה בקנה אחד עם הוראות הדין. עם פתיחת מערכת

ועדת הבחירות המרכזית

לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק שופט ממונה לפי סעיף 17 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

הבחירות פרסם ראש העירייה המכהן הודעה לציבור על כוונתו להתנהל כדין בנושאי שילוט תעמולת בחירות וביקש מכל תושב שנתקל בשילוט בלתי תקין לפנות אל מטהו לשם הסרת התקלה. מתברר, כך טענת העותרות, שפי המשיב ולבו אינם שווים. דיבור פה לחוד ומציאות מפרת חוק לחוד.

על אף הטענה להצפת העיר בשלטים שהוצבו שלא כדין, העתירה מצמצמת עצמה לסעד בעניין השלטים שהוצבו בחזית בניין המטה.

תמצית המענה לעתירה

ראשית תגובת המשיב בטענה שהעותרת היא בחזקת "הפוסלת" [במומ[ה] פוסלת]". שכן ברחבי העיר הוצבו שלא כדין שלטי תעמולה רבים של או מטעם העותרת. תגובת המשיבים לגוף העתירה היא בשלושה ראשי עיקר אלה:

א. המשיב הנחה את אנשי מטהו ואת העוסקים במלאכה מטעמו לנהוג לפי הדין ולהקפיד על הצבת שלטים כחוק. חרף זה מתקיים גם שילוט בלתי חוקי; חלקו על ידי "פעילים שנטלו יוזמה פרטית" וחלקו על ידי "אזרחים תומכים שאינם פעילי המטה". לעתים מסירים "אלמונים" שלטים שנתלו כדין ומציבים אותם במקומות שאינם מותרים. צוותי מתנדבים מונחים לאתר שלטים שהוצבו שלא כדין ולהסיר אותם.

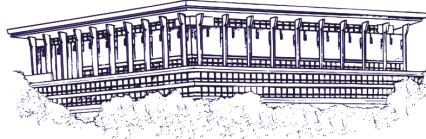
ב. השלטים שנתלו על בניין המטה הוסרו ביום 20.8.18 מיד לאחר קבלת העתירה. מעיקרה הצבתם נעשתה לאחר שקוים, בראשית אוגוסט, מו"מ עם בעל הנכס במגמה לשכור משרד שישמש ל"מטה העצמה טלפונית" של המשיבים. בעל הנכס הסכים לתליית שלטי הבחירות לאחר שנבדקה חוקיות התלייה בידי מנהל מחלקת העסקים של העירייה. חוזה לא נחתם מפני שבעל הנכס יצא לחו"ל.

ג. בעקבות העתירה הנחה המשיב את אנשי מטהו להסיר את כל השלטים שהוצבו שלא כדין כתעמולה מטעם סיעתו. בעניין זה נעשית מלאכה מקיפה ועד הנה הוסרו שלטים שהוצבו בעשרה מקומות (שניים מתוכם הוסרו לפני מספר שבועות). היתר יוסרו עד ה-22 באוגוסט.

החלטה

כך מורה הוראת הדין השייכת לעניינה של עתירה זו:

תותר תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדיה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים... [סעיף 10(א)] של חוק דרכי תעמולה]

ועדת הבחירות המרכזית

לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עודד מודריק שופט ממונה לפי סעיף 17 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

הצבת המודעה או המודעות מטעם המשיבים בחזית בניין המשרדים ברחוב בן גוריון 14-16, נעשתה שלא כדין; שכן הנכס אינו "דירת מגורים" ואינו משמש כמשרד או מועדון של הסיעה המשיבה. אפילו אקבל – על סמך תצהיר שהוא "עדות שמיעה" מסדר שני או שלישי – שנערך מו"מ לשכירת משרד בבניין כדי שישמש מטה, לא זו בלבד שההסכמות לא גובשו לחוזה שכירות, אלא אף גם זו שבמקום לא מתקיימת עדיין על פעילות של מטה המשיבים וממילא אין להם היתר לתלות שם מודעות.

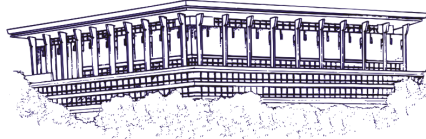
משום כך היטיבו המשיבים עשות בכך שהסירו את המודעות מייד לאחר קבלת העתירה.

לא ניתן להעניק למשיבים "ציון מיטיב" ביחס לתגובת המשיב לפנייה המוקדמת מצד בא כוח העותרות. בתגובה נטען שהצבת המודעות על בניין המטה הייתה כדין ושבסיס החוקיות הוא באישורו של מנהל מחלקת העסקים בעירייה.

מנהל מחלקת העסקים אינו פרשן מוסמך של חוק דרכי תעמולה ואינו מוסמך להעניק היתרים שאינם מקיימים את דרישות החוק האמור. הפנייה אליו מוזרה. יתר על כן היא מעוררת חשש של הסתייעות בגורמי העירייה לתועלת מערכת הבחירות של ראש העירייה המכהן. הסתייעות כזאת כשלעצמה אסורה.

מאחר שהמודעות שהוצבו על בניין המטה הוסרו, העתירה השיגה את תכליתה ואין עוד צורך בצו עשה מצדי.

כיון שהעתירה מצומצמת לסעד בעניין המודעות בבניין המטה, אין צורך לדון כעת בטענה שהמשיבים הציבו מודעות נוספות שלא כדין. למעלה מן הצורך אעיר שהמשיבים אחראים למודעות תעמולה מטעמם בין שהצבה היא יוזמה של המטה, בין שהיא "יוזמה פרטית של פעילים" ובין שזו יוזמה פרטית של תומכים שאינם פעילים. המשיבים לא יוכלו להסתתר מאחורי טענות של חוסר ידיעה שנובעות מחוסר שליטה בפעילי המטה ואף לא של "תומכים שאינם פעילים" (ספק רב אם יש מי שאינו פעיל ומוכן להשקיע מזמנו וממונו לשם "מתן בסתר" שכזה). גם פעילות של "אלמונים" שתולים מודעה שהוצבה כחוק ומעבירים אותה להצבה לא חוקית, נראית מפקפקת בעיקר בשל תועלתה השלילית. האלמונים הללו מבקשים ליצור מראה עיניים של אי תקינות של פעילות היריב אך מזיקים לעצמם על ידי העצמת התעמולה של אותו יריב. הדבר משול בעיניי למי שמזיק לרכושו באופן שיוצר מראית עין שהנזק נגרם על ידי השכן.

ועדת הבחירות המרכזית

לכנסת ה-21

סגן נשיא (בדימ) של בית משפט מחוזי פרופ' עוזד מודריק
שופט ממונה לפי סעיף 17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959

כיוצא בזה אין כאן מקום לדיון בחלק התגובה של המשיבים שבו נטען שהעותרות נפסלות במומן.

אסתפק בקביעה שהעתירה נמצאה מוצדקת בכל הנוגע למוזענות שהוצבו בבניין המטה אך אין כל צורך בצו המורה על הסרה.

בתקווה שלקחי ההחלטה יילמדו וכל צד יבחן את התנהלותו כדי להבטיח את תקינותה, אני נמנע מפסיקת הוצאות.

ניתנה היום י' אלול, תשע"ח (21 אוגוסט, 2018) בהעדר הצדדים

פרופ' עוזד מודריק

סגן נשיא (בדימוס) של בית המשפט המחוזי תל אביב

שופט ממונה לפי סעיף 17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט 1959